

1597 - De Vitry, Historia Hierosolymitana

Jacques de Vitry, or Jacobus de Vitriacus, ca. 1170-1240. He preached the Albigensian Crusade in 1213 and was named Bishop of Acre in 1216. Jacques returned to Europe in 1225 and was named Cardinal Bishop of Tusculum in 1228. He died in 1240. The notes below are in a 16th century edition edited by Franciscus Moschus (died ca. 1613)

1597 Libri duo, quorum prior Orientalis, sive hierosolymitanae; alter, Occidentalis historia nomine inscribitur. Omnia nunc primum studio & opera D. Francisci Moschi in lucem edita. Duaci [= Douai]: Balthazaris Belleri, pp. 1-479; 8vo. – Available on gallica.bnf.fr

Latin text from edition of Duaci, 1597

[Chapter 18. About animals in the East Indies]

[1579: 179]

(Monocerotes.) Sunt ubi unicornes quos Graeci Rhinocerotes appellant, habentes in media fronte cornu robustissimum longitudine quatuor pedum. Hoc cornu quodcunque animal ventilant, perforant etiam ipsum elephantem & in vertice percutiendo dejiciunt & occidunt. Quando autem à venatoribus capiuntur, ex sola indignatione animal superbum moritur. Nulla tamen venantium fortitudine capi possunt, sed virgo pulchra & ornata ante eorum oculos proponitur, quem aperit eis sinum suum, & statim omni deposita feritate in puellam gremio suscipiuntur, & ibidem quiescentes soporati capiuntur.

(Rhinoceros.) Monoceros autem alia est betia, quasi monstrum quoddam atrocissimum mugito horrido, caput habens quasi cervi, corpus velut equi, caudam ad modum porci, pedes autem elephantinos, uno cornu acutissimo in medio frontis armatur, captum potest perimi, sed nequaquam domari.

IACOBI
DE VITRIACO
PRIMUM ACCONENSIS,
DEINDE TVSCVLANI EPI-
SCOPI, ET S.^{AE} ECCL. R. CARDINALIS, SEDIS-
que Apostolicæ in Terra sancta, in Imperio, in
Francia olim Legati,

LIBRI DVO.

*Quorum prior ORIENTALIS, sine HIEROSO-
LYMITANÆ: Alter, OCCIDENTALIS
Historia nomine inscribitur.*

Omnia nunc primum studio & opera D. Francisci Moschi
Nauigellatish. C. & Armentarianorum Curionis, &
in lucem edita.

D V A C I . E

Ex Officina Typographica BALTHAZARIS
DELLERI, sub Circino. Anno 1597.

Cum Privilegio ad sexcentium.

cuius fructu vetito in detrimentum posteritatis
 sive primi parentes comederunt. Altera lignum
 vitę nuncupatur, de cuius fructu qui mandu-
 caret in eodem statu semper immortalis per-
 maneret.

*De feris, Leone, Lanzani, canibus siluestribus, pan-
 theris, Elephantis, rhinocerosibus & monoco-
 rosibus, Lynce, Tigri, Castore, Vrsis,
 Camelis, & alijs monstris.*

Cap. 11.

L terra promissionis. & in alijs
 partibus orientis quędam sunt
 animalia, quę in alijs partibus
 mundi non habentur. Sunt ibi
 Leones in pectore & pedibus
 anterioribus, & in cauda virtutem magnam ha-
 bentes. quorum fetus vsque ad tertium diem,
 in quo ad rugitum parentum quasi de morte
 excitantur, aliquo sensu non vtuntur. Dormit
 autem Leo apertis oculis, & cauda sua delet ve-
 stigia pedum suorum, ne a venatoribus perci-
 piantur. Hominibus, nisi prouocatus ad iram,
 non nocet, parcat supplicibus, inuadentes ipsum
 inuadit, magistrum suum meruit quādo catulus
 ante ipsum verberatur. Est ibi scruissimū quod-
 dam animal, quod Lanzani nuncupatur; a cuius
 crudelitate nulla bestia potest esse cūta: nam, vt
 dicunt, ipsum Leonē terret. Sunt ibi papiones
 quos canes siluestres appellant, Lupis acriores,
 continuis clamoribus de nocte vlulātes. **Lexna**
 primo

primo partu quinque fetus emittit, deinde per singulos partus numerum minuens postquam ad vnum peruenit sterilis efficitur. Sunt ibi pulcherrima animalia quę Pantherę nominantur, ex albo & nigro minutis orbiculis superpictę, quarum odore cętera animalia mirabiliter affecta eas sequuntur. Postquam enim diuersis vacationibus paste & satiate fuerint, tribus diebus & noctibus continuę dormiunt in speluncis suis. Vigilantes autem & rugitus proferentes tantę suauitatis odorem de gutture suo emittunt, qui cuncta pretiosa aromata yndit, quod omnes bestias, exceptis serpentibus, qui bono odore necantur, dulcedine spiraminis ad se trahunt. Hę autem non nisi semel pariunt: nam fetus earum postquam partui propinqui sunt non expectantes debiti temporis horam matricem vnguibus lacerantes ipsam semini retinendo prorsus reddunt inuicilem. Sunt ibi præterea Elephantēs robusti viribus & corpore magni velut montes, sunt bellicosi & audaces, & maxime quando eis sanguis ostenditur ad prælium amplius animantur, cum quibus Persę & Indi pugnare solent, turres ligneas cum hominibus armatis super eorum dorsa ponentes. Habent autem rostra maxima prominentia, quasi ampla intestina, quę appellant proboscides, cum quibus homines capiunt, deuorant & trahunt. Magnus autem Alexāder pugnaturus aduersus Indos aras statuas prunis ardentibus adimpleri præcepit: putantes autem Elephantēs statuas

illas esse homines protendentes labra comburentur, & statim tam homines quam hominum ~~area~~ simulacra fugere coeperunt, neminem audentes cōtingere. Alia vice grunnitu & stridore porcorum cum sonitu buccinarum multos superauit elephantes, eo quod talibus stridoribus assueti non erant. Incedunt autem gregatim sese inuicem diligentes, & concorditer ambulantes, moribus quibus possunt sibi applaudunt, alter alterum quasi salutando & se inuicem coadiuvantes. Frigidę naturę sunt, vnde & ebur quod de ossibus eorum sit, frigidum est, & candidum. Nam si ebur panno supponatur igne superposito; pannus non comburitur, sed naturali eboris frigiditate, vt dicunt, extinguitur ignis. Tantum semel gignunt, fœtus suos in vtero gestant annis duobus, viuunt autem annis trecentis, mures timent & fugiunt: dracones autem maximę formidant, nam ab ipsis implicati & innodati prosternuntur, & necantur. Vnde in insulis postquam pepererint, fœtus suos reponunt propter dracones. pariunt autem in aquis, nam si fœtus in terra caderet surgere non valeret. habent enim ossa solida sine iuncturis: vnde crura & tibias flectere nequeunt. Quando autem quiescere volunt, arboribus inclinantur & incumbunt. Venatores autem arbores secant, & quibusdam obicibus, ne penitus corruant, fulcientes, in insidijs latent, donec reuerrens Elephas cum arbore cui innititur cadat, & resurgere non valeat. Ad barritum autem
& gemit-

& gemitum illius plerumque concurrunt alij
 elephantes / cumque se incuruare & socium
 suum erigere nequeunt, gemit pariter & bar-
 riuunt, & quasi compatiētes cum lugente lu-
 gent. Paruuli autem elephantes prout valent
 sese supponentes ipsū aliquando subleuant
 erigunt, & ita de manu venatorum liberantur.
 Per fumum autem, qui fit ex inguine & pilis
 elephantis, quælibet animalia venenata fugan-
 tur. Sunt ibi vnicornes quos Græci Rhinoce-
 rotes appellant, habentes in media fronte cornu
 robustissimum longitudine quatuor pedum. *f. rt. Monoceros.*
 Hoc cornu quodcunque animal ventilant, per-
 forant etiam ipsum elephatē & in vertice per-
 cutiendo deiciunt & occidunt. Quādo autem
 à venatoribus capiuntur, ex sola indignatione
 animal superbum moritur. Nulla tamen venan-
 tium fortitudine capi possunt, sed virgo pulchra
 & ornata ante eorum oculos proponitur, quæ
 aperit eis sinum suum, & statim omni depolita
 feritate in puellæ gremio suscipiūtur, & ibidem
 quiescentes soporati capiuntur. Monoceros au-
 tem alia est bestia, quasi monstrum quoddam *R. i. a. cerot.*
 atrocissimū mugitu horrido, caput habes quali
 cerui, corpus velut equi, caudam ad modum
 porci, pedes autem elephatinos, vno cornu acu-
 tissimo in medio frontis armatur, captū potest
 perimi, sed nequaquam domari. Sunt ibi lynces
 quæ ita perspicaces habent oculos, quod solida
 corpora subtilitate visus penetrare dicuntur.
 Qui autem huius animalis naturam plenius

cognouerunt, eius vinam in lapidis pretioſam naturam, qui Lyncurius appellatur, conuerſi ſunt. Vnde inuidia quadā naturali liquorem emiſſum arenis, in quantū poſſunt, abſcōdunt, ne in uſu humanos, talis urine egeſtio conuerſatur. Sunt ibi ſygres, quibus Hyrcanorū regio maxime abundat, fuluis colorum maculis in ſuperficie nitentes, veloces ſupra modum ut volare videntur, quando curſu agitantur. Sunt autem ferociſſimę & incomparabili rabie ſauientes, pręcipue quando raptis catulis inſequuntur venatores, qui vix euadere poſſent, niſi clipeos vitreos in ipſo itinere proiicerent, in quibus quali in ſpeculis tigres figuram ſuam inuenientes, & ſexus ſuos reperiſſe putantes liſtunt, amplexantes & deoſculantes ipſum vitrum & tandem pedibus confringentes, nihil reperiunt, & interim venatores fugiendo euadunt. Caſtor autem animal eſt talis naturę, vt dicitur, quodcum ipſum venatores ſequuntur, ſeipſum denſibus ſuis caſtrando, genitalia proiicit. Sunt enim medicaminibus apta, & propter hæc ſe à venatoribus æſtimat infeſtari, & eis proiectis liberari. Et quoniam non poteſt diu ſubſiſtere, niſi caudam in aquis teneat, ædificat domum ſuam ſupra aquas, faciens in ea manſiones diuerſas, ut cum aquis creſcentibus in ſuperioribus aſcendat, & cum decreſcentibus ad inferiorem manſionem deſcendat. Sunt ibi præterea uſi maximi, quorum virtus maxima in brachijs eſt & in lumbis. Caput autem habent imalidum & debile.

& debile: Et quia vrsa ante fetus perfectionem immaturam prolem parere festinat, carnem quam ex se producit lambit, & forum formando, producit in membra. Sunt equæ in Cappadocia quæ à vento concipiunt, sed fetus earum non nisi triennio vivere possunt. Sunt autem equi qui nullum seſſorem præter proprios Dominos admittere volunt, quibus mortuis dolēt supra modum, & lachrymantur & manducare renuentes fame & inedia moriuntur. Camelus animal est oneriferum, deforme valde, adeo quod equis, & quibusdam animalibus timore incutiat. Habet autem ſtrumam in dorſo, colulum longum, & crura prolixa, horribiliter ſtrider, hordeum citò tranſglutiens referuat ut rursus ruminando tota nocte manducet. Est autem animal pigrum, & lento gradu incedens. Quidam tamen sunt cameli, quos curſarios appellat, ſeu dromedarios, qui plures dietas vno die perficiunt, & velociter currunt. Est ibi præterea quoddam animal monſtruolum, manticora, habens hominis faciem, corpus Leonis, caudam ſcorpionis, triplicem in dentibus ordinem habens, colore rubea, oculis glauca, habet ſibulum quali ſerpentis, ita ſonorum, quod modulos imitatur ſittularum, carnes humanas ad edendum auidiſſimè affectans, ita velox curſu, ſicut avis volatu. Est ibi alia beſtia Centrocota, quæ velocitate præcedit beſtias vniuerſas, habens corpus aſini, clunes cerui, peſtus & crura Leonis, vaſtum oriſhiatum, vſque ad aures: loco

quid si
amari

autem dentiū os habet solidum , vocem autē
hominis imitatur . Estibi alia bestia quę dicitur
cale, cuius corpus equi, maxilla apri, cauda ele-
phantis, nigro colore horrens, in aqua & in terra
æqualiter potēs, habens cornua maximā, quorū
vno pugnans , aliud post terga reflectit , quo
obrufo , reliquum ad pugnam dirigit . Hyæna
bestia est scruissima & dolosa valde , carnibus
humanis vescitur, ex sepulchris mortuorum ef-
fodiendo extrahit cadauera , pabula pastorum
insequitur , vt auditu assiduo voces humanas
imitari possit , quibus vocibus homines nocte
accitos deuorat & perimit . Vomitus quoque
humanos & singultus simulans , canes concu-
rentes dilaniat, qui postquam eius vmbra at-
tigerint, latratum prorsus amittunt. Dicitur au-
tem quod quodcunque animal lustrauerit, mo-
uere se non possit . In oculis eius lapis pretiosus
reperitur, qui Hyæna vocatur . Onocentaurus
autem animal est, vt dicitur, monstruosum, na-
tura biforae, habens caput velut asini, corpus
autem quali hōminis . Parandri verō species
multiformis dicitur esse : est enim boum ma-
gnitudine, ramosis cornibus, ceruino capite, vr-
tino colore, & pilis villosis & condensis . Hunc
affirmant habitum & colorem metu variare, ita
quod cum in aliquo delitescit loco siue saxo
albo, siue frutibus virentibus, ad eorū similitu-
dinem permutatur. Crocodilus animal est qua-
drupes quod in terra nascitur : In fluminibus
tamen sicut in terra inhabitat, nec minorem ha-
bet po-